

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії
Національної академії медичних наук України»
ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради
ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Протокол № 13 від 06.11.2023 року

Уведено в дію наказ директора

ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

№ 80 від 09.11.2023 року

Директор ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Станіслав ШНАЙДЕР

ПОЛОЖЕННЯ

**ПРО ОСВІТНЬО-НАУКОВУ ПРОГРАМУ ПІДГОТОВКИ ДОКТОРА
ФІЛОСОФІЇ У ДЕРЖАВНІЙ УСТАНОВІ «ІНСТИТУТ СТОМАТОЛОГІЇ
ТА ЩЕЛЕПНО-ЛИЦЕВОЇ ХІРУРГІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
МЕДИЧНИХ НАУК УКРАЇНИ»**

1. Загальні положення

Положення про освітньо-наукову програму у Державній установі «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України» (далі – Положення) розроблено відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови КМ України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» № 1341 від 23.11.2011 р. (зі змінами), Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених Постановою КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 (зі змінами); Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти; Статуту Державної установи «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України» (далі – ДУ «ІСЦЛХ НАМН»), Концепції стратегічного розвитку ДУ «ІСЦЛХ НАМН», Положення про організацію освітнього процесу у ДУ «ІСЦЛХ НАМН», Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти у ДУ «ІСЦЛХ НАМН», інших нормативних документів. При підготовці Положення використано матеріали методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, розроблених Науково-методичною радою (НМР) Міністерства освіти і науки України (МОН), затверджених наказом МОН України від 01.06.2016 р. № 600 зі змінами від 30.04.2020 р. за участю Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (НАЗЯВО).

Державна установа «Інститут стоматології та щелепно-лицевої хірургії Національної академії медичних наук України» самостійно розробляє та вводить в дію освітньо-наукові програми (далі – ОНП) за спеціальностями, за якими відповідно до пункту 1 частини другої статті 6 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» на підставі рішення Ліцензійної комісії Міністерства освіти і науки України (далі – МОН) в ДУ «ІСЦЛХ НАМН» розширено провадження освітньої діяльності, а саме за спеціальністю 221 Стоматологія.

Дане Положення визначає порядок розроблення, затвердження, моніторинг, перегляд та закриття ОНП та навчальних планів на третьому рівні вищої освіти здобувачів вищої освіти ступеня «доктор філософії» незалежно від форми навчання.

ОНП повинна містити: перелік освітніх компонентів; їх логічну послідовність; вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані програмні результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти. На третьому освітньо-

науковому рівні вищої освіти комплексом видів освітньої діяльності, що розроблений та організований для досягнення навчальних цілей упродовж певного тривалого і безперервного часу, є освітньо-наукова програма (ОНП) підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 Стоматологія.

ОНП це єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньо-наукової кваліфікації.

2. Основні терміни положення та їх визначення

Визначено терміни, які вживаються у цьому Положенні та в самій ОНП в такому значенні:

Гарант освітньої програми – науковий працівник, який працює у ДУ «ІСЦЛХ НАМН» за основним місцем роботи, має кваліфікацію відповідно до спеціальності 221 Стоматологія, науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, призначений за наказом директора ДУ «ІСЦЛХ НАМН» відповідальним за реалізацію цієї ОНП.

Проектна (робоча) група – визначена наказом директора ДУ «ІСЦЛХ НАМН» група наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю 221 Стоматологія на третьому рівні вищої освіти у ДУ «ІСЦЛХ НАМН» і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеним Ліцензійними умовами.

Освітньо-наукова програма (ОНП) – система освітніх компонентів на третьому рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість **кредитів ЄКТС**, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (**компетентності**), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Програмні компетентності – найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку програми та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм в різних університетах є подібними чи порівнюваними між собою.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти, та які особа здатна продемонструвати після завершення ОНП (програмні результати навчання) або окремих освітніх компонентів.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг *одного* кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Інтегральна компетентність – узагальнений опис кваліфікації, що виражає її основні компетентнісні характеристики щодо професійної діяльності та/або навчання.

Загальні компетентності – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача вищої освіти в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Спеціальні (фахові) компетентності – компетентності, актуальні для конкретної предметної області, які є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю на певному рівні НРК.

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів (кваліфікація доктора філософії відповідає 8 рівню).

Дескриптори Національної рамки кваліфікацій :

Знання - осмислена та засвоєна суб'єктом інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (знання фактів та уявлення) і теоретичні (концептуальні, методологічні);

уміння/навички - здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння / навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів);

комунікація - взаємодія осіб з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності;

відповідальність і автономія - здатність особи застосовувати знання та навички самостійно та відповідально.

Здобувач освіти - особа, яка навчається у ДУ «ІСЦЛХ НАМН» з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (в рамках підготовки в аспірантурі - *аспірант*).

Освітній процес - система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на набуття, примноження і використання знань, умінь та інших

компетентностей в осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості.

Освітня діяльність – діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті.

Студентоцентрований підхід - розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтересами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Студентоцентрований підхід передбачає розроблення освітніх програм, які зосереджуються на результатах навчання, враховують особливості пріоритетів особи, що навчається, ґрунтуються на реалістичності запланованого навчального навантаження, яке узгоджується із тривалістю освітньої програми, передбачає взаємоповагу між всіма учасниками освітнього процесу, забезпечення адекватної вибіркової частини дисциплін, участь здобувачів у системі внутрішнього забезпечення якості освіти у ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

Індивідуальна освітня траєкторія - персональний шлях реалізації особистісного потенціалу здобувача освіти, що формується з урахуванням його здібностей, інтересів, потреб, мотивації, можливостей і досвіду, ґрунтується на виборі здобувачем освіти видів, форм і темпу здобуття освіти, суб'єктів освітньої діяльності та запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін і рівня їх складності, методів і засобів навчання. Індивідуальна освітня траєкторія в закладі освіти може бути реалізована через індивідуальний навчальний план;

Компетентність – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність;

Навчальний план підготовки доктора філософії (обсягом 30-60 кредитів ЄКТС) – документ, що містить інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та кількість годин, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю. ОНП та навчальний план підготовки доктора філософії складаються з освітньої та наукової складових.

Індивідуальний план роботи аспіранта/здобувача - документ, що визначає послідовність, форму і темп засвоєння здобувачем освітньої програми з метою реалізації його індивідуальної освітньої траєкторії та створюється закладом освіти у взаємодії із здобувачем освіти. Містить дві складових: індивідуальний навчальний план та індивідуальний план наукової роботи.

Індивідуальний навчальний план формується на основі навчального плану і повинен містити перелік дисциплін за вибором здобувача в обсязі, що становить не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС.

Навантаження аспіранта - час, який необхідний аспіранту для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання.

Академічна година - це мінімальна облікова одиниця навчального часу. Тривалість - 45 хвилин. Дві академічні години утворюють пару академічних годин ("пара").

Навчальний семестр - складова частина навчального часу здобувача. Тривалість семестру визначається навчальним планом та графіком навчального процесу.

Навчальний курс - завершений період навчання здобувача протягом навчального року. Тривалість перебування здобувача на навчальному курсі включає час навчальних семестрів, підсумкового контролю, канікул. Початок і закінчення навчання здобувача на конкретному курсі оформляються перевідним наказом.

Навчальний рік - триває 12 місяців (52 тижня), розпочинається відповідно до дати зарахування до аспірантури/прикріплення поза аспірантурою і складається з навчальних днів, днів проведення підсумкового контролю, вихідних і святкових днів, канікул.

Мінімальна сумарна тривалість канікул упродовж навчального року становить 8 тижнів.

Атестація - це встановлення відповідності результатів навчання (наукової або творчої роботи) здобувачів вищої освіти вимогам освітньої (наукової, освітньо-творчої) програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Якість вищої освіти - відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам вищої освіти, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

3. Вимоги до освітньо-наукової програми

3.1 Стандарт вищої освіти визначає такі вимоги до ОНП:

- 1) обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня вищої освіти;
- 2) вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією ОНП, та результатів їх навчання;
- 3) перелік обов'язкових компетентностей випускника;

- 4) нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- 5) форми атестації здобувачів вищої освіти;
- 6) вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти;
- 7) вимоги професійних стандартів (за їх наявності).

3.2 Проектування та цілі ОНП:

ОНП повинна мати чітко сформульовані цілі, відповідати місії та стратегії ДУ «ІСЦЛХ НАМН». Цілі та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін, з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

3.3 Структура та зміст ОНП:

Обсяг ОНП та окремих освітніх компонентів повинен відповідати вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (30-60 кредитів ЄКТС). Зміст ОНП повинен мати чітку структуру, освітні компоненти, включенні до ОНП, логічні та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та результатів навчання. Структура ОНП передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством, включає форми атестації здобувачів вищої освіти, вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, навчальний план. ОНП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

3.4 Доступ до ОНП та визнання результатів навчання:

Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

3.5 Навчання і викладання за ОНП:

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у ОНП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

ДУ «ІСЦЛХ НАМН» забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОНП. Наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у галузі «охорона здоров'я».

3.6 Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

Форми контрольних заходів та правила їх проведення, критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, об'єктивними і дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або ОНП в цілому, та оприлюднюються заздалегідь. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти. Чітко визначено порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації ОНП.

3.7 Людські ресурси:

Викладачі, які приймають участь у реалізації ОНП, мають достатню кваліфікацію та професійний досвід, спроможні забезпечити викладання освітніх компонентів у межах ОНП. ДУ «ІСЦЛХ НАМН» залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

3.8 Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

ДУ «ІСЦЛХ НАМН» забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОНП та забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОНП, відповідно до законодавства. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя і здоров'я.

3.9 Внутрішнє забезпечення якості ОНП:

ДУ «ІСЦЛХ НАМН» послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП.

Здобувачі вищої освіти та роботодавці безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду ОНП та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду ОНП.

Система забезпечення якості ДУ «ІСЦЛХ НАМН» забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в ОНП та освітній діяльності з реалізації ОНП.

3.10 Прозорість та публічність:

ДУ «ІСЦЛХ НАМН» не пізніше ніж за місяць до затвердження ОНП або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

ДУ «ІСЦЛХ НАМН» своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про ОНП в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

3.11 *Навчання через дослідження:*

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів, забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю 221 Стоматологія.

Кадрове забезпечення ОНП дозволяє ДУ «ІСЦЛХ НАМН» сформувати разові спеціалізовані вчені ради для атестації аспірантів.

ДУ «ІСЦЛХ НАМН» організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (проведення регулярних конференцій, семінарів, майстер-класів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

4. **Порядок розроблення освітньо-наукової програми**

ОНП розробляється проектною групою на основі затвердженого Стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти.

Відповідальність за повноту й своєчасність розміщення інформації про ОНП/проект ОНП на офіційному вебсайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН» несе гарант ОНП/керівник проектної групи.

4.1 *Етап: формування проектної групи та призначення гаранта освітньо-наукової програми.*

Нова ОНП розробляється за ініціативою Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН» або ініціативної групи з числа наукових працівників. Розробці нової ОНП передуює проведення порівняльного аналізу її ініціаторами аналогічних освітніх програм, що діють у провідних зарубіжних і вітчизняних ЗВО (їх тривалості, переліку навчальних дисциплін, рівня викладання та ін).

Розроблення, моніторинг та перегляд ОНП здійснюється проектною групою. Проектна група формується на період розроблення ОНП, її моніторингу та перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур.

Керівником проектної групи (гарантом освітньої програми) призначається один з її членів.

У разі провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства один із членів проектної групи повинен володіти англійською мовою на рівні B2 за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти або кваліфікаційними документами (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), що пов'язані з використанням зазначеної мови.

При формуванні проектної групи ОНП має бути дотримана ліцензійна умова щодо наявності у складі проектної групи третього освітньо-наукового рівня вищої освіти - трьох осіб, що мають науковий ступінь та вчене звання, із них не менше двох докторів наук або професорів.

Склад проектної групи ОНП затверджується наказом директора ДУ «ІСЦЛХ НАМН» за рішенням Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

Дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОНП і членів проектної групи здійснюється на підставі наказу директора ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

Для забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОНП зацікавлених сторін доцільно включати до складу проектної групи їх представників (роботодавців, представників аспірантів, наукових керівників, професіоналів тощо) або залучати їх до діяльності проектної групи в інших формах.

За запитом проектної групи відповідні підрозділи ДУ «ІСЦЛХ НАМН» зобов'язані надати у визначений гарантом ОНП строк відомості, необхідні для розроблення ОНП.

4.2 Етап: аналіз актуальності ОНП та оцінювання достатності наявних ресурсів.

Аналіз актуальності ОНП полягає у встановленні суспільної потреби в ОНП, її потенціалі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (докторами наук, докторами філософії, випускниками аспірантури ДУ «ІСЦЛХ НАМН», представниками Ради молодих вчених, науковою спільнотою, професіоналами тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

Проектна група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОНП, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова ОНП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

4.3 Етап: визначення профілю ОНП.

Профільна спрямованість ОНП, обумовлена істотними особливостями предметної сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів, є підставою для розробки окремої ОНП. Профіль ОНП визначається проектною групою ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

ОНП можуть спільно реалізувати декілька закладів вищої освіти (ЗВО) або наукових установ. До складу окремої ОНП входить навчальний план та графік навчального процесу, що враховують особливості форм навчання.

Навчання за ОНП проводиться за очною або заочною формами.

Визначення профілю полягає у визначенні мети ОНП, загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів вищої освіти та встановлення необхідного обсягу ОНП у кредитах ЄКТС.

Під час формулювання програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників роботодавців в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця.

Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) - загалом до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОНП.

Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника.

Основою для формулювання програмних компетентностей ОНП є перелік компетентностей стандарту вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія». Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців).

Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій і описані за кваліфікаційними рівнями.

Спеціальні (фахові) компетентності, як правило, поділяють на три види (у предметній області): знання й розуміння, когнітивні уміння та навички, практичні навички. Бажано наводити коментар до кожної компетентності. Набір фахових компетентностей має відповідати визначеному рівню ОНП.

Програмні результати навчання - узгоджений набір 10-25 тверджень, які зазначають, що доктор філософії має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОНП. У процесі формулювання програмних результатів навчання рекомендується враховувати міжнародні зразки (формулювання). Набір програмних результатів навчання є однаковою для всіх здобувачів вищої освіти за ОНП певного рівня. Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

У процесі розроблення програмних результатів навчання варто врахувати, що результати навчання характеризують те, що здобувач вищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення ОНП (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо); повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОНП; якщо серед них є результати,

характерні також і для інших ОНП, їх доцільно виділити окремо.

Формулювання програмних результатів супроводжується виробленням чітких критеріїв оцінювання результату. Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОНП.

4.4 Етап: визначення змісту ОНП та розроблення навчального плану.

Етап включає такі підетапи:

- складання переліку освітніх компонентів ОНП, зокрема: визначення компетентностей та формулювання результатів навчання; визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання; перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей;
- обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;
- розроблення програм навчальних дисциплін.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проектна група визначає загальний бюджет часу - обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити; здійснює структурування результатів навчання та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

Призначаючи кредити ЄКТС освітнім компонентам ОНП, перевага надається стандартизованому підходу, коли обсяг кожного компонента є стандартним або кратним.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінювання навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання.

На основі програмних компетентностей та програмних результатів навчання проектна група формує результати навчання, яких має бути досягнуто в межах кожного освітнього компонента.

Визначаючи підходи до викладання, навчання та оцінювання, проектна група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання.

Проектна група має проаналізувати узгодженість результатів навчання та програмних компетентностей, зокрема:

- програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;

- програмних результатів навчання зі стандартами вищої освіти;
- результатів вивчення навчальної дисципліни з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньої програми);
- методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;
- модульних (дисциплінарних) результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньої програми);
- методів оцінювання відповідно з модульними (дисциплінарними) та програмними результатами навчання.

Відповідно до профілю освітньої програми та переліку її освітніх компонентів, проектна група розробляє навчальний план ОНП. При цьому слід враховувати, що обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти встановлюється в межах від 1/3 до 2/3 обсягу 1 кредиту ЄКТС, решта обсягу призначається для їх самостійної роботи.

Рада молодих вчених, асоціації випускників аспірантури можуть подавати пропозиції та зауваження до змісту навчальних планів.

Проектуючи кадрове забезпечення ОНП, проектна група має узгодити свої пропозиції стосовно складу наукових працівників для викладання дисциплін, внесених у проект навчального плану, з керівниками підрозділів де працюють такі працівники.

Програми навчальних дисциплін за завданнями проектних груп розробляють у відповідних відділах ДУ «ІСЦЛХ НАМН», згідно з вимогами розроблених ОНП.

Рада молодих вчених, асоціації випускників аспірантури можуть надавати пропозиції та зауваження до змісту програм навчальних дисциплін.

Програму навчальної дисципліни розробляють на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вносити зміни.

З метою забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, запобігання дублюванню, врахування міждисциплінарних зв'язків програми навчальних дисциплін розглядають на засіданні експертної проблемної комісії (ЕПК) ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

На підставі робочої програми навчальної дисципліни на поточний навчальний рік розробляють навчально - методичне забезпечення.

4.5 Етап: розроблення системи оцінювання якості ОНП з метою її удосконалення.

Відповідальність за якість ОНП несуть проектна група, а також наукові працівники, які її реалізують.

З метою контролю за якістю ОНП та її вдосконалення проводять різні процедури оцінювання та визнання якості ОНП: зовнішні, внутрішні й непрямі.

Основними процедурами зовнішнього оцінювання та визнання якості ОНП є:

- акредитація освітніх програм;
- сертифікація освітніх програм - процедура встановлення відповідності якісних характеристик освітніх програм певним стандартам якості організації, що сертифікує ОНП;
- міжнародна експертиза освітніх програм - процедура оцінювання якості ОНП визнаними і авторитетними міжнародними експертами в тій науково - освітній галузі, в якій реалізується така ОНП.

Для оцінювання підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) ОНП проводяться опитування (анкетування, інтерв'ювання) роботодавців і випускників.

Основними процедурами внутрішнього оцінювання якості ОНП є самооцінювання освітньої програми, яке може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи гаранта ОНП з метою планових процедур контролю якості.

5. Затвердження освітньо-наукової програми

Всі нові ОНП мають єдиний порядок затвердження, що включає їх послідовний розгляд.

5.1 Проектна група. Проектна група повинна перевірити повноту документального забезпечення ОНП та відповідність ОНП Ліцензійним умовам. Проектна група розробляє ОНП відповідно до затвердженої форми, оприлюднює її на офіційному вебсайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН» для громадського обговорення не пізніше як за 1 місяць до її розгляду. Позитивне рішення проектної групи є підставою для передачі матеріалів на засідання Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

5.2 Вчена рада ДУ «ІСЦЛХ НАМН». Вчена рада ДУ «ІСЦЛХ НАМН» розглядає відповідність нової ОНП всім вимогам, встановленим до освітніх програм ДУ «ІСЦЛХ НАМН», зокрема вивчає рецензії роботодавців та зовнішніх експертів. За результатами аналізу та оцінювання доцільності запровадження ОНП Вчена рада може прийняти рішення про її затвердження або направлення на доопрацювання, або про відмову у затвердженні.

Затверджена ОНП вводиться в дію наказом директора ДУ «ІСЦЛХ

НАМН» та розміщується проектною групою на офіційному вебсайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

6. Порядок відкриття освітньо-наукової програми

Набір вступників на ОНП здійснює приймальна комісія ДУ «ІСЦЛХ НАМН» централізовано відповідно до Правил прийому до аспірантури та докторантури у ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

Набір на ОНП може бути оголошений тільки за умови її затвердження і наявності спеціальності, в рамках якої відкривається ця ОНП, в ліцензії ДУ «ІСЦЛХ НАМН» на здійснення освітньої діяльності.

Якщо на ОНП не здійснено набір вступників у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, проектна група може в подальшому відмовитися від її реалізації, провести модернізацію ОНП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, подати план і матеріали модернізації вчентій раді ДУ «ІСЦЛХ НАМН» і, в разі схвалення, провести набір на ОНП через приймальну комісію ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

7. Порядок реалізації освітньо-наукової програми

Управління реалізацією ОНП здійснюється:

- *заступником директора з наукової роботи ДУ «ІСЦЛХ НАМН»* і підпорядкованими йому структурними підрозділами: матеріально-технічне забезпечення; інформаційне та навчально-методичне забезпечення; профорієнтаційна робота з потенційними вступниками; взаємодія з заінтересованими сторонами; забезпечення якості ОНП, що реалізується; організація проведення самооцінювання ОНП та освітньої діяльності;

- *керівником проектної групи* (гарантом ОНП): організація розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП; аналіз та впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст і технологію реалізації ОНП; контроль відповідності групи забезпечення ОНП ліцензійним умовам згідно з законодавством; проведення самооцінювання ОНП та освітньої діяльності.

Протягом всього періоду реалізації ОНП в межах відповідної спеціальності, ДУ «ІСЦЛХ НАМН» зобов'язаний виконувати ліцензійні умови згідно з законодавством до спеціальності 221 Стоматологія.

8. Самооцінювання освітньо-наукової програми та освітньої діяльності

Оцінювання ОНП та освітньої діяльності за ОНП здійснюється відповідно до критеріїв, затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

З метою забезпечення якості вищої освіти та вчасного реагування на виявлені недоліки, зауваження та пропозиції в ОНП та/або освітній діяльності з реалізації ОНП ДУ «ІСЦЛХ НАМН» проводить самооцінювання ОНП та освітньої діяльності.

Залежно від цілей проведення самооцінювання визначаються процедури і терміни його проведення.

За результатами самооцінювання гарант ОНП готує звіт про самооцінювання ОНП та освітньої діяльності. Звіт про результати самообстеження ОНП узгоджують з усіма залученими до цієї процедури учасниками. Звіт має містити висновки про якість ОНП і пропозиції щодо її вдосконалення, включаючи, за необхідності, пропозиції щодо внесення змін до ОНП, її модернізації і/або прийняттю інших управлінських рішень. Гарант ОНП надає звіт заступнику директора з наукової роботи для внесення на розгляд Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН». Внесення в ОНП змін, що належать до компетенції Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН», затверджуються на її засіданні на підставі рекомендацій, наданих гарантом ОНП програми.

Гарант ОНП забезпечує своєчасне оформлення звіту про самооцінювання ОНП та освітньої діяльності та його оприлюднення на офіційному вебсайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

За запитом проектної групи відповідні підрозділи та лабораторії ДУ «ІСЦЛХ НАМН» зобов'язані надати, у визначений керівником проектної групи (гарантом ОНП) строк, відомості, які необхідні для оформлення звіту про самооцінювання ОНП та освітньої діяльності.

Адміністративні перевірки ОНП - процедури перевірки якості здійснення основних робочих процесів у рамках реалізації ОНП з метою встановлення їх відповідності існуючим вимогам і нормам. Предметом адміністративної перевірки можуть бути діяльність проектної групи ОНП, реалізація окремих елементів (навчальних дисциплін, практики, проектної діяльності) у рамках ОНП, взаємодія окремих викладачів програми за розпорядженням заступника директора з наукової роботи або гарантом ОНП.

9. Моніторинг та перегляд освітньо-наукової програми

Моніторинг ОНП здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та адекватними. Моніторинг здійснюється, як правило, проектною групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: здобувачі вищої освіти, роботодавці, представники Ради молодих вчених, асоціації випускників аспірантури, академічної спільноти та інших заінтересованих сторін.

Проектна група має інформувати здобувачів вищої освіти і наукових працівників про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей.

Моніторинг може проводитися в різний спосіб - анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів вищої освіти та випускників із метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОНП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо.

Анкета моніторингу ОНП складається з основних критеріїв забезпечення якості. Кожний критерій оцінюється за рівнями: задовольняє, частково задовольняє, не задовольняє. У процесі моніторингу відбувається збір даних за зазначеними позиціями з коментарями. Для формулювання висновку за результатами моніторингу ОНП використовується дворівнева шкала:

- висока якість - ОНП має високий рівень досягнення результатів;
- неналежна якість - ОНП має серйозні недоліки.

Перегляд ОНП із метою її удосконалення може здійснюватися через оновлення або модернізацію.

ОНП може щорічно оновлюватися в частині всіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів. Підставою для оновлення ОНП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції гаранта ОНП або наукових працівників, які її реалізують;
- результати оцінювання якості;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОНП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих програмах навчальних дисциплін тощо).

Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за ОНП).

Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;
- затвердження нових стандартів вищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін загальної підготовки (за рішенням Міністерства освіти і науки України або Вченої ради ДУ «ІСЦЛХ НАМН»);
- внесення змін до дисциплін циклу самостійного вибору

здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

Модернізація ОНП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. Зміна виду ОНП також відноситься до вдосконалення. Модернізація ОНП може проводитися з:

- ініціативи гаранта ОНП за відсутності набору вступників на навчання; ініціативи проектної групи з метою врахування змін, що відбулися в науковому професійному полі, у яких реалізується ОНП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці;

- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОНП; ініціативи підрозділів ДУ «ІСЦЛХ НАМН»;

- ініціативи заступника директора з наукової роботи у разі незадовільних висновків про її якість, виявлених під час самооцінювання або аналізу динаміки набору здобувачів вищої освіти.

До модернізації ОНП бажано залучати представників роботодавців, зовнішніх експертів (як з професійної спільноти ДУ «ІСЦЛХ НАМН», так і незалежних). Модернізована ОНП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в установленому порядку. Повторне затвердження ОНП відбувається з ініціативи проектної групи, у разі її значного оновлення та науково-дослідної частини. Значним вважається оновлення складу ОНП (складу дисциплін, практик та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше, ніж на 50%.

10. Закриття освітньо-наукової програми

Рішення про закриття ОНП, що реалізується у ДУ «ІСЦЛХ НАМН», приймає Вчена рада.

ОНП може бути закрита з наступних причин:

- у разі відсутності набору здобувачів вищої освіти на навчання протягом 2 років за новою ОНП та відсутності здобувачів вищої освіти, які навчаються за відповідною ОНП (за поданням керівника проектної групи (гаранта освітньої програми));

- у разі перегляду ОНП, що призвело до зміни її назви;

- за результатами зовнішньої або внутрішньої оцінки якості ОНП та освітньої діяльності.

11. Прозорість та публічність освітньо-наукової програми

Прозорість та публічність ОНП досягається шляхом відкритості діяльності ДУ «ІСЦЛХ НАМН» через виконання своєї суспільної місії та інформування зацікавлених сторін про всі аспекти освітнього процесу в ДУ

«ІСЦЛХ НАМН».

Внутрішні нормативно-правові акти та документи, які регулюють права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу, оприлюднені на офіційному вебсайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН».

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд ОНП (їх проектів) у ДУ «ІСЦЛХ НАМН» здійснюється відповідно до цього Положення, прозоро та публічно.

ДУ «ІСЦЛХ НАМН» через гаранта освітньої програми (керівника проектної групи) своєчасно оприлюднює на офіційному вебсайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН» в розділі «Аспірантура та докторантура» точну та достовірну інформацію про ОНП в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

Керівник гарант освітньої програми (проектної групи) у процесі оприлюднення на офіційному вебсайті ДУ «ІСЦЛХ НАМН» інформації про ОНП, зобов'язаний виконувати вимоги чинних законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації».

12. Прикінцеві положення

Це положення затверджується Вченою радою ДУ «ІСЦЛХ НАМН» і вводиться у дію наказом директора ДУ «ІСЦЛХ НАМН»

Зміни та доповнення до цього Положення вносяться шляхом затвердження Положення у новій редакції.

Після затвердження Положення у новій редакції попереднє Положення втрачає юридичну силу.